

Näringslivsprogram för Enköpings kommun 2023–2027

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	1
1.1	Enköpings näringsliv	1
1.1.1	Företagande i utveckling	1
1.1.2	Företagsnära tjänster och gröna näringar kliver fram.....	1
1.2	God kommunal service.....	2
1.3	Hållbar tillväxtkommun.....	2
1.4	Dialog med näringslivet är centralt i kommunens utveckling	3
2	Näringslivsprogram	4
2.1	Vad är Enköpings näringslivsprogram?	4
2.2	Syfte.....	4
2.3	Avgränsningar	5
2.2	Målbild för näringslivsutveckling 2023–2027	5
2.3	Mål för näringslivsprogrammet.....	6
2.4	Prioriterade fokusområden	6
2.4.1	Service och bemötande.....	7
2.4.2	Dialog och samverkan.....	8
2.4.3	Effektiv och hållbar samhällsbyggnadsprocess.....	9
2.4.4	Strategiskt etablerings-och tillväxtarbete	11
2.4.5	Stärkt platsvarumärke för ökad attraktivitet och stolthet.....	13
2.4.6	Kompetensförsörjning.....	15
2.5	Genomförande	17
2.5.1	Handlingsplaner med aktiviteter	17
2.5.2	Ett internt lagarbete och externt samspel	17
2.5.3	Omvärlden påverkar prioriteringar	18
2.6	Uppföljning och utvärdering.....	18

1 Bakgrund

1.1 Enköpings näringsliv

Enköpings samlade näringsliv genererar cirka 3,1 miljarder i skatteintäkter (år 2021) och sysselsätter 11 200 personer. Under år 2021 startades 336 nya företag i kommunen, i huvudsak inom branscherna logistik och bygg. Majoriteten av företagen i Enköping är småföretag med färre än 10 anställda. Småföretagen utgör en stor majoritet av samtliga företag i kommunen. Det är också bland småföretagen som den största tillväxten sker och flest arbetstillfällen skapas. Enköping har en bra branscbredd (Bisnode 2021) med flera starka branscher som har god lönsamhet och positiv utveckling.

1.1.1 Företagande i utveckling

Det gynnsamma geografiska läget i Mälardalsregionen, i kombination med ett ökat intresse för inflyttning till mellanstora kommuner, och den snabba digitaliseringen har gjort att kommunens attraktionskraft ökat snabbt de senaste åren. Tillväxten sker idag framför allt inom lager och logistik, bygg- och tillverkningsindustrin. Ledningsregementet är en av Enköpings största arbetsgivare med fokus på ledningssystem och IT-säkerhet. Regementets närvaro har skapat gynnsamma förutsättningar för tillväxt även inom den privata IT-säkerhetsbranschen. Tillgång till innovation och forskning bidrar också till näringslivets utveckling och konkurrenskraft. Samverkan med universiteten i Uppsala och Västerås/Eskilstuna möjliggör för näringslivet att ta del av viktig forskning inom till exempel energi och teknik. I digitaliseringens spår växer nya typer av företag och tjänster fram, där det idag är möjligt att verka såväl lokalt som globalt från samma fysiska plats. Ett värde som adderar till kommunens starka slogan Sveriges närmaste stad. Nu även med tillgång till den digitala världen.

1.1.2 Företagsnära tjänster och gröna näringar kliver fram

Av kommunens cirka 5100 aktiva företag år 2022 verkar cirka 1000 av dessa på landsbygden. Flera lantbrukare har utvecklat nya verksamhetsgrenar i kombination med att bruka marken, vilket bidragit till att även besöksnäringen växer i kommunen. Som exempel kan nämnas Fjärdhundralands ekonomiska förening, som framgångsrikt (Stora turistpriset 2021) samlar över 200 företagare, föreningar och privatpersoner verksamma inom besöksnäring, livsmedelsproduktion, café och restaurang med mera. Besöksnäringen skapar

förutsättningar för en levande landsbygd och ett starkt näringsliv i hela kommunen. Tillgången till kultur, idrott och föreningsliv är viktiga parametrar som bidrar till kommunens attraktionskraft för såväl företagare som boende. Landsbygdsprogram ska bidra till fortsatt utveckling av näringsliv och samhälle på landsbygden och ge förutsättningar för företag att växa och utvecklas inom till exempel besöksnäringen.

1.2 God kommunal service

Enköping är en kommun i tillväxt. År 2021 stod Enköping för den 4:e snabbaste tillväxten i Sverige av alla kommuner. Efterfrågan på mark och lokaler ökar, så även behovet av bostäder, skolor, fungerande infrastruktur, energiförsörjning med mera, för att tillgodose näringslivets och samhällets behov. En effektiv kommunal service och samhällsbyggnadsprocess blir allt viktigare för att tillgodose dessa behov.

För att lyckas krävs ett nära samarbete mellan näringsliv, kommun och kommuninvånare, men också ett stort ansvarstagande för att tillväxten sker på ett hållbart sätt med minimal påverkan på våra gemensamma resurser.

1.3 Hållbar tillväxtkommun

Enköpings kommun har höga ambitioner och tydliga mål vad gäller hållbarhetsarbetet och har tecknat ett klimatkontrakt med mål om att bli klimatneutrala år 2030. Arbetet sker bland annat inom ramen för Klimatkontraktet och projektet Viable Cities, där Enköping representerar målgruppen en mellanstor kommun i tillväxt. Det är ett strategiskt viktigt engagemang där Enköping bidrar till klimatomställningen på nationell nivå och tar ansvar för medborgarnas och företagets förväntningar och framtidsperspektiv.

Ett diversifierat och välmående näringsliv är en grundläggande förutsättning för Enköpings fortsatta positiva utveckling. Genom företagen skapas arbetstillfällen och sysselsättning för våra kommuninvånare, och skatteintäkter som möjliggör vår samhällsservice såsom upplevelser, skola, vård och infrastruktur med mera. Det är viktiga förutsättningar för att leva och verka i Enköping. Genom att utveckla och marknadsföra platsen Enköping och vårt unika erbjudande kan vi locka fler nya företag, efterfrågad kompetens och investeringar hit som kompletterar det befintliga näringslivet på ett positivt sätt.

1.4 Dialog med näringslivet är centralt i kommunens utveckling

Snabba omvärldsförändringar och tillväxt innebär att den kommunala organisationen måste ställa om sitt arbetssätt för att bibehålla en hög servicenivå och för att kunna ta del av de utvecklingsmöjligheter som ges. Det ställer krav på ett nytt innovativt och agilt förhållnings- och arbetssätt, men också på hur vi organiserar oss och vilken kompetens vi lockar till oss. En utvecklad dialog med näringslivet i de strategiska utvecklingsfrågorna skapar förutsättningar för samproduktion och tydliggör parternas roller och ansvar.

2 Näringslivsprogram

2.1 Vad är Enköpings näringslivsprogram?

Näringslivsprogrammet beskriver kommunens uppdrag och prioriteringar för att uppnå målet med att skapa de bästa förutsättningar för företag som vill starta, växa och etablera sig i Enköpings kommun.

Programmet ska kompletteras med handlingsplaner som beskriver metoder, insatser och aktiviteter för genomförande mot måluppfyllelsen. Varje nämnd beaktar programmet i sin årsplan. Kommunstyrelsen har ett övergripande samordnings- och uppföljningsansvar för att näringslivsprogrammet efterföljs.

Näringslivsprogrammet är framtaget genom dialog med det lokala näringslivet. Detta har skett genom intervjuer, dialogmöten, företagsbesök och diskussion i olika forum såsom Näringslivsrådet, fastighetsägargruppen, Lantbrukarnas Riksförbunds (LRF) kommungrupp, Företagarna i Enköping, Fjärhundraland med flera samt i dialog med kommunens olika förvaltningar.

2.2 Syfte

Näringslivsprogrammet pekar ut den långsiktiga riktningen för arbetet med näringslivsutveckling i Enköpings kommun.

Programmet ger stöd i arbetet mot kommunens vision och målet "Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer".

Kommunens vision: "Enköping är inspirerande med en livsmiljö där alla kan utveckla sitt bästa jag. Självklar livskvalitet, attraktivast i regionen och en hållbar omvärldsaktör", och de långsiktiga politiska målen för näringslivsarbetet är utgångspunkter för näringslivsprogrammet riktning och prioriteringar. Flera av de långsiktiga kommunala målen har bäring på näringslivsutvecklingen men särskilt: "Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer".

Programmet pekar ut de fokusområden som ska prioriteras under programperioden 2023–2027 i syfte att uppnå de långsiktiga målen.

Programmet beskriver kommunens roll och uppdrag i näringslivsutvecklingsarbetet och identifierar viktiga samarbetspartners och aktörer avgörande för genomförandet och måluppfyllelsen.

2.3 Avgränsningar

Näringslivsprogrammet beskriver kommunens uppdrag och ambition med näringslivsarbetet i Enköping, i strävan mot en attraktiv kommun med ett gynnsamt företagsklimat som ger bästa möjliga förutsättningar för att starta, driva, utveckla och etablera företag i Enköping.

Programmet omfattar inte alla områden som är av vikt eller på något sätt påverkar näringslivets utveckling i stort. Inom områden där kommunen inte har egen rådighet eller påverkan sker arbetet i samverkan med andra samhällsaktörer och organisationer som har uppdrag och rådighet över dessa områden på regional och nationell nivå. Där så är fallet ska Enköpings kommun delta och företräda de lokala företagen och näringslivets intressen på bästa sätt för att bidra till måluppfyllelsen i näringslivsprogrammet. Exempel på frågor som är av stor vikt för näringslivet, men som omhändertas helt eller delvis av andra organisationer, myndigheter eller ryms inom andra styrdokument är till exempel energiförsörjning och infrastrukturfrågor. Styrdokument såsom till exempel översiktsplan, bostadsförsörjningsprogram och energiförsörjningsstrategi är alla relevanta för näringslivsutvecklingen. Näringslivsprogrammet är branschöverskridande och innehåller inte specifika insatser för olika branscher utan fokuserar på övergripande strategiska fokusområden av stor vikt för näringslivets utveckling i stort, oavsett bransch. Exempelvis är ett eget landsbygdsprogram för Enköping under framtagande. Avseende besöksnäringen sker det nuvarande arbetet med stöd i den regionala besöksnäringstrategin för Uppsala län. Samspelet med näringslivsprogrammet blir väsentlig för att nå målbilden 2027.

2.2 Målbild för näringslivsutveckling 2023–2027

Enköpings kommuns målbild med näringslivsprogrammet när programtiden är över är följande:

- Enköping är en välkänd och attraktiv plats för företag, kompetens och hållbar utveckling.
- Enköping är ett naturligt val för etableringar och investeringar inom flera tillväxtbranscher och inom hållbart samhällsbyggande.
- Enköpings kommun är en strategisk, professionell och aktiv partner som möjliggör för företag att starta, växa, utvecklas och etablera sig i Enköping.

- Former för dialog och samverkan mellan kommun och näringsliv, organisationer och akademi sker genom bransch- och näringslivsråd, strategiska partnerskap och utvecklingsprojekt. Enköping arbetar strategiskt med hållbarhet mot målet att bli klimatneutralt 2030. Samverkan med näringsliv sker på såväl strategisk som taktisk och operativ nivå.

2.3 Mål för näringslivsprogrammet

Inom följande målområden har kommunen en strategisk och aktiv roll:

- Vi har en hög tillgänglighet.
- Vi bemöter företag och hanterar deras ärenden effektivt med hög servicenivå.
- Vi är en affärsnärlig och attraktiv partner i etableringsarbetet.
- Vårt erbjudande till företagen är attraktivt och välkänt.
- Vi är en strategisk partner för hållbara utvecklings- och tillväxtprojekt.

Övergripande mål för näringslivsprogrammet är:

- nöjd kund-index (NKI), mål 80 i snitt och lägst 70 i index på alla serviceområden
- nöjd upphandlings-index (NUI), mål 70 i snitt.

2.4 Prioriterade fokusområden

Med utgångspunkt i kommunens övergripande mål och vision samt näringslivsavdelningens uppdrag har vi identifierat sex fokusområden för en framgångsrik strategisk näringslivsutveckling. Fokusområdena är identifierade utifrån dialog med de lokala företagen samt utifrån olika mätningar som gjorts med koppling till kommunens servicegrad och företagsklimat. Internt i kommunen har dialog förts med de förvaltningar och enheter som har stor bäring på näringslivsarbetet.

För att stärka vår attraktivitet och konkurrenskraft hos näringslivet kommer följande sex fokusområden prioriteras under programtiden, utan inbördes rangordning:

- service och bemötande

2023-06-20

- dialog och samverkan
- effektiv och hållbar samhällsbyggnadsprocess
- strategiskt etablerings- och tillväxtarbete
- stärkt platsvarumärke för ökad attraktivitet och stolthet
- kompetensförsörjning.

2.4.1 Service och bemötande

Ett område som kommunen har full rådighet över är organisationens egen service till och bemötande av företagen. Enköpings kommuns service och myndighetsutövning ska kännetecknas av en hög servicegrad. Professionalitet, effektivitet och hög tillgänglighet ska vara ledord i all kundkontakt. Det ska vara möjligt som företagare att få service både digitalt och genom fysiska möten, utifrån behov. Kommunen ska vara en möjliggörare och samordna myndighetskontakter på ett effektivt sätt. Det ska vara lätt att göra rätt som företagare i Enköpings kommun.

2.4.1.1 En väg in i kommunen

Näringslivsavdelningen är för många företag vägen in i kommunen, och ska underlätta kontakten med kommunens olika förvaltningar och myndighetsområden. Andra vägar in i kommunen är via vårt kontaktcenter. De förvaltningar som har mest kontakt med våra företagare är samhällsbyggnadsförvaltningen, miljö- och byggförvaltningen, upplevelseförvaltningen och kommunledningsförvaltningen, men även utbildningsförvaltningen samt socialförvaltningen, avseende serveringstillstånd.

Att ha en stor förståelse för företagets villkor och behov är avgörande för att kunna leverera bästa möjliga service. Rätt och tydlig information till företagen spelar också stor roll för upplevelsen av kommunens servicegrad. Det kan ske via webb eller i samband med olika informations- och dialogmöten med företagen.

Modellen Dukat Bord är ett exempel på möte som fungerar väl och kan vidareutvecklas till fler områden. Modellen bygger på att företagaren, i samband med komplexa företagsärenden, får möta olika funktioner inom kommunen vid ett och samma möte.

2.4.1.2 Strategi

Följande är exempel på strategiska aktiviteter inom fokusområdet:

- Säkerställa att företagare upplever kommunen som tillgänglig, effektiv och serviceinriktad.
- Utveckla våra företagstjänster för att uppnå en effektiv ärendehantering med kortare handläggningstider och möjlighet för kunden att följa sitt ärende genom hela processen.
- Ständigt utveckla kommunikation och information till näringslivet för maximal tillgänglighet. Principen är att det ska vara lätt att göra rätt.
- Uppträda/agera som en organisation där den enskilde tjänstepersonen/handläggaren agerar utifrån hög förståelse för företagets villkor och ansvarstagande för kunden genom hela ärendets gång.
- Erbjuder flexibla och anpassade mötesformer utifrån företagets behov, både digitala och fysiska.
- Erbjuder och sprider information och kunskap om frågor och ämnen som är av stor betydelse för företagen och dess utveckling genom till exempel seminarier och dialogmöten.
- Informera och föra dialog med det lokala näringslivet kring offentlig upphandling, i syfte att öka kunskap och förståelse samt för att möjliggöra för fler att delta i kommunens anbudsprocesser.

2.4.2 Dialog och samverkan

Ett framgångsrikt företagsklimat bygger på samverkan och nära dialog mellan kommunen och näringslivet. Att ha förståelse för näringslivets och de lokala företagens behov och utmaningar är av största vikt för att prioritera rätt när det kommer till insatser, aktiviteter och viktiga utvecklingsområden.

2.4.2.1 Organisationer på lokal och regional nivå

Samverkan med lokala och regionala aktörer inom det företagsfrämjande systemet är ett sätt att växla upp kommunens arbete och kunna erbjuda ett större utbud av företagstjänster. Viktiga partners är till exempel Företagarna, ALMI, Svenskt näringsliv, Handelskammaren, Region Uppsalas utvecklingsorganisation och Stockholm Business Alliance (SBA), som alla har ett

brett utbud av tjänster och en bred kompetens inom relevanta kompetensområden.

2.4.2.2 Strategi

Följande är exempel på strategiska aktiviteter inom fokusområdet:

- Näringslivsavdelningen ansvarar för samverkan med det lokala näringslivet genom lokala näringslivs- och branschråd, såsom fastighetsägare, landsbygdsföretag och besöksnäringsföretag.
- Initiera utvecklingsprojekt med koppling till prioriterade områden såsom kompetensförsörjning i samverkan med akademi, utbildningsanordnare och Region Uppsala.
- Marknadsföra Enköpings erbjudande för investeringar och etableringar inom prioriterade branscher.
- Samverkan med företagsaktörer kring relevanta utbildningar, företagsstöd, finansieringsmöjligheter och utvecklingsprojekt som är viktiga för de lokala företagens utveckling och attraktionskraft.
- Intern samverkan i näringslivsfrågor sker bland annat i Forum näringsliv med representation från de olika förvaltningarna samt avdelningar inom kommunledningsförvaltningen.
- Samverkan för hållbar stadsutveckling i kommunen med Myranområdet som testbädd.
- Samverkan för centrumutveckling och arbete med målet Årets stadskärna 2025.

2.4.3 Effektiv och hållbar samhällsbyggnadsprocess

En attraktiv kommun med ett starkt och framgångsrikt näringsliv bidrar positivt till såväl ekonomisk, social som ekologisk hållbar tillväxt. Genom strategisk och långsiktig samhällsplanering skapas förutsättningar för hållbar samhällsutveckling som inrymmer såväl ett brett utbud av nya bostäder, flexibla lokaler för kommersiell och samhällsviktig verksamhet och attraktiva miljöer för företag att växa i.

2.4.3.1 Samverkan med privata markägare

Idag äger kommunen en begränsad andel mark. Ett ökat tryck på intresset för mark i strategiska lägen nära transportvägar för industri – och

lager/logistiketableringar gör att kommunen behöver öka takten för att skapa förutsättningar för dessa verksamheter. Det finns även behov av ersättningsmark för befintliga verksamheter som behöver omlokaliseras i takt med stadens omvandling. Här krävs ett nära samarbete med de privata markägarna i kommunen för att hitta konstruktiva lösningar som möjliggör tillväxt och underlättar för strategiskt viktiga etableringar i Enköpings kommun. Genom strategisk samplanering kan kommunen öka förutsättningar för såväl nya etableringar som omlokaliseringar inom expanderande områden.

Inom ramen för det samlade utvecklingsarbetet med att utveckla Enköpings centrum, Enköpings centrumsamverkan, sker samverkan mellan handlare, fastighetsägare och kommunen. Enköping har satt upp ett tydligt mål mot att bli Årets stadskärna 2025. Verksamheten drivs genom föreningen Enköping centrumsamverkan i nära samverkan med kommunen.

2.4.3.2 Enköpingsmodell för stadsdelsutveckling

Området Myran är ett strategiskt viktigt område som ska utvecklas till en modern mötesplats för handel, affärer och bostäder. Myran är samtidigt en katalysator eller testbädd för Enköpings klimatomställning. En så kallad Enköpingsmodell arbetas fram som ska kunna användas för all stadsdelsutveckling i Enköping. Här sker arbetet i nära samverkan mellan kommunen, fastighetsägare, handlare och olika samhällsaktörer och finansiärer.

2.4.3.3 Energiförsörjning

En faktor av stor betydelse för samhällsutvecklingen i stort är tillgång på el. Utmaningen är likartad för stora delar av de regioner Enköping verkar inom och är högsta prioritet på både regional som nationell nivå. Frågan om tillräcklig elkapacitet för energiintensiva verksamheter och för att möta omställningen till eldrivna transportfordon behöver hanteras på många nivåer i samhället. Lösningar behöver utvecklas i samverkan mellan elnätsaktörer, regioner, kommuner, markägare och det privata näringslivet.

2.4.3.4 Strategi

Följande är exempel på strategiska aktiviteter inom fokusområdet:

- Planera för trygga hållbara stadsdelar och orter med god tillgång till samhällsservice, kommersiellt utbud och arbetsplatser.
- En sammanhållen samhällsbyggnadsprocess med effektiva flöden.

2023-06-20

- Tydliga kriterier för markanvisningar som styr mot tänkt utveckling och målbild.
- Verka för etableringar och tillväxtprojekt som stödjer kommunens mål om klimatneutralitet år 2030, går i linje med gällande klimatkontrakt och en ekonomisk hållbar utveckling.
- Bedriva aktiv markpolitik för ökad kommunal rådighet och god planberedskap gällande mark för ett expansivt näringsliv.
- Verka för väl fungerande och utbyggd infrastruktur genom att utveckla lösningar lokalt, samt aktivt deltagande och påverkansarbete i regionala och nationella forum.
- Aktivt samarbeta med privata mark- och fastighetsägare genom till exempel branschråd såsom fastighetsägargruppen.
- Utveckla nya effektiva modeller för samverkan, partnerskap och utvecklingsprojekt i samarbete med näringslivet.

2.4.4 Strategiskt etablerings-och tillväxtarbete

Enköping är en attraktiv plats för etableringar och antalet förfrågningar från företag som vill etablera sig här ökar stadigt. För att lyckas med en långsiktigt hållbar tillväxt och kunna konkurrera med andra kommuner och regioner behövs en tydlig etablerings-strategi som pekar ut vilka områden, branscher och verksamheter som kan bidra till Enköpings långsiktiga mål och hållbara tillväxt.

2.4.4.1 Ett brett näringsliv med bra branschbredd

Ett brett näringsliv skapar bättre förutsättningar och ger fler arbetstillfällen inom olika områden och branscher för människor med olika kunskapsnivåer och erfarenheter. Kommunen ska aktivt arbeta med att attrahera nya företag, behålla befintliga, stimulera nya att starta och inte minst stötta företag i tillväxt. En viktig del i detta är uppsökande och relationsbyggande verksamhet. Särskilt viktigt är kontakten med de företag som bidrar till kommunens målbild, som växer och vill växa hållbart och som bidrar till fler arbetstillfällen i kommunen.

2.4.4.2 Stark tillväxt inom lager och logistik, gröna näringar och besöksnäring

En stark tillväxt sker inom lager och logistik. Enköpings strategiska läge i Mälardalen gör att antalet förfrågningar ökar stadigt. Tillväxten sker både hos befintliga fastighetsägare och genom nyetablering. Samarbete med de privata

aktörerna är viktigt för att kunna tillgodose behovet framöver. Samtidigt går de gröna näringarna starkt framåt tillsammans med besöksnäringen i Enköping, Sverige och regionen. Här finns stor potential för Enköping att växa genom att underlätta för människor och företag att bo och verka på landsbygden i Enköpings kommun.

2.4.4.3 Kommunen ska vara en möjliggörare som möter upp företagens behov

Bra former för dialog och samarbeten med näringslivet och dess företrädare är grundläggande för att kunna möta de befintliga företagens behov. God kunskap om det lokala näringslivet gör också att kommunen kan ta initiativ till utvecklingsprojekt och samarbeten. Klusterbildningar, näringslivsstödjare, företagorganisationer och andra nätverk är alla viktiga samarbetspartners i kommunens utveckling.

För att bli framgångsrika i den globala konkurrensen med andra städer och regioner, behöver Enköping arbeta systematiskt och aktivt med Stockholm Business Alliance (SBA) och Business Sweden som agerar globalt. Internationellt ägda företag har ofta sina företagsledningar långt från verksamheten i Enköping, vilket innebär att beslut som kan ha stor inverkan på orten fattas långt bort. Därför behöver rutiner för dialog och informationsutbyte med dessa utvecklas.

2.4.4.4 Marknadsföra Enköpings erbjudande till företag

Att tydliggöra Enköpings erbjudande och aktivt och strategiskt marknadsföra detta är en nödvändighet för att som kommun styra utvecklingen mot önskad målbild. Konkurrensen med andra kommuner och regioner är stor. Omvärldsbevakning, benchmarking och analys är grunden för framtida kloka beslut såväl inom den kommunala organisationens som hos företagens beslutsfattare, och är därmed viktiga verktyg i den kommunala verktyglådan.

2.4.4.5 Strategi

Följande är exempel på strategiska aktiviteter inom fokusområdet:

- En långsiktig etableringsstrategi tas fram som beskriver mål, prioriterade branscher, principer och önskade effekter av Enköpings kommuns framtida etableringsarbete. Strategin har tydlig koppling till kommunens hållbarhetsmål.

2023-06-20

- En tydlig effektiv process etableras för snabb och effektiv hantering av etableringsförfrågningar, där roller och ansvar är klargjorda.
- Enköping tar en aktiv roll i samarbetet med organisationer som arbetar med internationella investeringar till Sverige såsom Stockholm Business Alliance (SBA).
- Aktiv samverkan mellan kommun, lokala företag, fastighetsägare och markägare.
- Kommunen driver på näringslivsutvecklingen på landsbygden genom att möjliggöra och underlätta för företag inom gröna näringar och besöksnäringen.
- Säkerställa god kommunal service och infrastruktur inklusive bredband i kransorter och på landsbygden, för företagare och boende.
- Samverka för ökad tillgänglighet och väl fungerande kommunikationsmedel på landsbygden och i våra kransorter, för företagare och boende.
- Aktivt arbeta med omvärldsbevakning, benchmarking och analys.
- Vara en god affärspartner med hög avtalstrohet, där upphandlingarna upplevs enkla att förstå och rättvisa, samt möjliggör även för de mindre företagen att lämna anbud.
- Underlätta för fler leverantörer och mindre företag att lämna anbud genom kvalitetssäkrade upphandlingar, tidig dialog och kontinuerliga informations- och utbildningsinsatser.

2.4.5 Stärkt platsvarumärke för ökad attraktivitet och stolthet

Ett starkt varumärke som kommunicerar de unika värden som kommunen står för lockar önskade etableringar, besökare och kompetens och bidrar på det sättet starkt till kommunens vision och långsiktiga mål.

2.4.5.1 Kommun och näringsliv ska marknadsföra platsen tillsammans

Platsvarumärket är inte någon enskild aktörs egendom utan ägs och kan användas av alla som vill identifiera sig och dra nytta av de värden som varumärket kommunicerar. Kommunen har en aktiv och drivande roll i att paketera och kommunicera platsvarumärket. Kraften ligger i att såväl företag, föreningar och andra aktörer står bakom och stolt kommunicerar dessa värden

tillsammans. Ett starkt platsvarumärke gynnar alla samhällsaktörer genom att ha direkt bäring på hur alla kommunens arbetsgivarvarumärken värderas och uppfattas, inte minst kommunens eget. Historiskt är Enköping mest känt för sin slogan "Sveriges närmaste stad" som bygger på det geografiska läget. För att attrahera företag och etableringar i en allt större konkurrens behövs ett mer utvecklat, riktat erbjudande och ett samarbete mellan kommun, näringsliv och de strategiska partners som har ansvar för etableringar, på såväl regional och nationell som internationell nivå. De befintliga företagen och arbetsgivarna är alla potentiella ambassadörer och marknadsförare av Enköping. Nöjda företagare är de bästa marknadsförarna av alla.

Starka så kallade destinationer såsom Fjärdhundraland är besöksanledningar som lockar tusentals besökare årligen till Enköpings kommun. Genom att lyfta dessa och utveckla fler starka destinationer stärker vi Enköping som plats och lockar fler besökare, företagare och boende till Enköpings kommun. Här finns en stor potential i att utveckla och paketera Enköpings utbud riktat till såväl privatresenärer som affärsresenärer och grupper. Att utveckla besöksnäringen, evenemangs- och idrottsturismen är en viktig del i att stärka Enköpings platsvarumärke.

2.4.5.2 Strategi

Följande är exempel på strategiska aktiviteter inom fokusområdet:

- Strategiskt arbeta med att stärka platsens varumärke.
- Paketera och marknadsföra kommunens erbjudande utifrån målgrupperna befintliga företag, företagsetableringar och potentiella nystartare.
- Systematiskt arbeta med kommuninvånares, kommunmedarbetares och företagens stolthet över platsen man bor och verkar i.
- Stödja företag och andra aktörer som vill kommunicera med hjälp av platsvarumärket.
- Utveckla strategiska partnerskap för samverkan mellan kommun, näringsliv och akademi.
- Paketera och marknadsföra strategiska områden i utveckling/omvandling, till exempel Myran, centrum, hamnområdet och landsbygden.

- Utveckla och marknadsföra destinationer inom Enköpings kommun för att locka fler besökare och utveckla besöksnäringen.

2.4.6 Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är en av näringslivets viktigaste frågor och samtidigt en stor utmaning enligt flera undersökningar gjorda av näringslivets organisationer och aktörer (Svenskt näringsliv, Handelskammaren 2021). På kort och lång sikt är förmågan att rekrytera och behålla kompetens en nyckelfråga för näringslivets utveckling, konkurrenskraft och tillväxt. Enköping ligger strategiskt till geografiskt, med tillgång till en stor arbetsmarknad i Mälardalen. Här finns Mälardalens universitet i Västerås och Eskilstuna, Uppsala universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) på nära avstånd.

2.4.6.1 Stark konkurrens

I takt med globaliseringen konkurrerar företag och arbetsgivare i Enköpings kommun alltmer på en nationell och även internationell marknad. Konkurrensen om arbetskraften är stor och för näringslivet och andra arbetsgivare är kompetensförsörjning en förutsättning för överlevnad och tillväxt. Det ställer också stora krav på utbildningssystemet. Att matchningen mellan näringslivets behov och utbildningssystemets samlade utbud går hand i hand. Här är samverkan mellan akademi, kommuner och regioner samt näringslivet avgörande för att vi ska lyckas.

2.4.6.2 Livslångt lärande

Tillgång till utbildning på alla nivåer är en viktig faktor för kompetensförsörjning på kort och lång sikt. Det samlade utbudet av utbildningar på olika nivåer och genom hela livet, det livslånga lärandet, kommer att vara avgörande för vår förmåga att lyckas konkurrera om arbetskraften och kompetensen i Enköping. Samverkan mellan kommunen och universitet och högskola är en viktig parameter. Likaså är samarbetet för fler unika yrkeshögskoleutbildningar, där näringslivet är med i kravställandet och utformandet av utbildningarna är betydelsefulla här. Kommunens kunskap om arbetsgivarnas kompetensbehov är väsentlig. Här är yrkesgruppen studie- och yrkesvägledare en viktig länk mellan arbetsliv och utbildningssystemet.

Grund- och gymnasieskolan har en särskilt viktig roll när det gäller långsiktig kompetensförsörjning. Även kommunens arbetsmarknadsenhet och

vuxenutbildning har en stor betydelse för kompetensförsörjningen och det livslånga lärandet.

2.4.6.3 Strategi

Följande är exempel på strategiska aktiviteter inom fokusområdet:

- Utveckla samverkan mellan näringsliv, kommun och skola och ta fram en gemensam strategi för kompetensförsörjning för näringslivet i Enköping.
- Öka samarbetet mellan näringsliv, utbildningsväsendet och kommunen för att möjliggöra olika former av praktik inom bland annat grundskola, gymnasium och yrkeshögskola. Under 2023 planeras även ett pilotprojekt med fokus på ökad social hållbarhet i samband med kommunens upphandlingar, där kriterier om att ta emot praktikanter vägs in.
- Öka samverkan med grund- och gymnasieskola för att ge eleverna bra information och kunskap om arbetsmarknaden samt kontakter med lokala arbetsgivare för olika former av praktik.
- Öka samverkan mellan yrkeshögskolan, utbildningsanordnare och det lokala och regionala näringslivet för fler yrkeshögskoleutbildningar inom framtida bristyrken.
- Öka samverkan med Mälardalens universitet med fokus på gemensamma utvecklingsprojekt för små och medelstora företag, samt tillgängliggörande av forskning inom relevanta fokusområden såsom entreprenörskap, energi och automation.
- Samverkan med Uppsala universitet kring forskning och innovation samt regionala utvecklingsprojekt kring till exempel energi och Life Science.
- Samverkan med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) kring forskning och innovation inom jord- och skogsbruk samt småskalig livsmedelsproduktion och gröna näringar.
- Möjliggöra möten mellan studie- och yrkesvägledare och näringsliv till exempel genom studiebesök, för ökad ömsesidig förståelse.
- Samverka med folkhögskola och studieförbund kring vuxenutbildning och livslångt lärande och karriärväxling.
- Fortsatt samarbete med organisationer som verkar för entreprenörskap i skolan såsom Ung Företagsamhet.

2023-06-20

- Genomföra matchnings- och rekryteringsaktiviteter på lokal och regional nivå för att öka sysselsättningen och tillgodose arbetslivets behov av kompetens.
- Marknadsföra Enköping som en attraktiv ort att driva företag och arbeta i.

2.5 Genomförande

Genomförandet av programmet bygger på ett nära samarbete med politik och tjänstemän, företagare, näringslivsaktörer och organisationer lokalt och regionalt.

2.5.1 Handlingsplaner med aktiviteter

Handlingsplaner ska komplettera näringslivsprogrammet och beskriva mer i detalj hur arbetet inom respektive fokusområde ska bedrivas, vilka aktiviteter och insatser som behöver genomföras för att nå de strategiska målen och vem som ansvarar för dessa.

2.5.2 Ett internt lagarbete och externt samspel

Det övergripande ansvaret för genomförandet av näringslivsprogrammet ligger hos kommunstyrelsen och kommundirektören. Näringslivsavdelningen och näringslivschefen ansvarar för processledning och operativt genomförande. För att lyckas sker arbetet i nära samverkan med samtliga förvaltningar i kommunen. Arbetet med platsvarumärket och marknadsföring av Enköping som en attraktiv plats för företagande och etablering sker i nära samarbete med kommunikationsavdelningen.

Respektive nämnd ansvarar för sina handlingsplaner.

Genomförandet av näringslivsprogrammet ska ske i nära dialog och samverkan med det lokala näringslivet. Arbetet sker i olika forum såsom näringslivsrådet, Lantbrukarnas Riksförbunds (LRF) kommungrupp, bygg-och fastighetsägargruppen samt i samarbete med befintliga organisationer såsom Företagarna i Enköping. Även de regionala näringslivsorganisationerna är viktiga samarbetspartners i genomförande av programmet såsom ALMI, Ung Företagsamhet, Svenskt näringsliv, Handelskammaren Uppsala samt Region Uppsala med flera. Samverkan med Mälardalens universitet (MDU) sker genom samverkansavtalet som tecknats under 2022. Inom ramen för detta ges möjligheter för näringslivet att ta del av viktig forskning och innovation samt

identifiera intressanta projekt som främjar näringslivs- och samhällsutveckling och i det längre perspektivet och kompetensförsörjningen lokalt och regionalt.

2.5.3 Omvärlden påverkar prioriteringar

I genomförandet av näringslivsprogrammet måste hänsyn tas till olika omvärldsfaktorer. Coronapandemin och krisen i Ukraina har till exempel haft en stark påverkan på näringslivet. Komponentbrist, höga el- och drivmedelspriser är faktorer som påverkar företag inom till exempel transportsektorn, tillverkningsindustrin och besöksnäringen. Näringslivsprogrammet kommer att behöva revideras under hand beroende på omvärldsfaktorer vi inte nu kan förutse men som starkt påverkar näringslivets förutsättningar.

2.6 Uppföljning och utvärdering

Uppföljning görs utifrån fullmäktiges långsiktiga mål och de övergripande målen i näringslivsprogrammet.

Uppföljning ska ske årligen på övergripande nivå samt inom respektive nämnd och i externa företagarforum.

www.enkoping.se